

reje. Temu je bilo dolgo tako brez kake posebne premembe. Še le po dolgem prestanku, o času cesarja Karola Vélikega, ko je bilo treba različne tadanje razmere v duhu tadanjega časa na novo uravnati in predelati in se je tudi človeški rod čedalje bolj množil in razplodoval, treba se je bilo nekako bolj poljedelstva poprijeti, in da bi se več žita pridobivalo, nastalo je ravno v tej dobi tako imenovano trojnopoljsko gospodarstvo s prisilnim omejenjem zemljišč. Trojnopoljsko obdelovanje trajalo je blizo kakih 100 let, dokler se ni človeški rod tako razmnožil, da tudi ta sistema čedalje večim in silnim potrebščinam ni več ustrezati mogla.

Nastalo je 19. stoletje, ki nam je vrnilo nove misli in nas tudi učilo, da še ni zadosti, ako kmetijstvo ustreza vsakdanjim potrebščinam, marveč ono mora kot kmetijska obrtnija donášati tudi obresti (činže) od kapitala, kar se pa le s primernim kolobarenjem ali vrstjenjem rastlin doseže.

Kolobar v poljedelstvu je pa zadobil svojo veljavo v 19. stoletju brž ko ne z ono nočjo od 4. avgusta leta 1789., ko je francoski zbor sklenil, da se imajo vsi od privatnopravnega imena nezaviseči zemljiški davki odpraviti in nepogojna svoboda v porabljevanje zemljišč vpeljati. Po tej gospodarsko-kmetijski določbi, s katero je večina posestnikov dobila pravico, da sme s svojim zemljiščem drugače gospodariti, kakor dosehal, nastala je v kmetijstvu sploh velika sprememba.

K tej novi preuredbi 19. stoletja je slavni Liebig, kot zemljiški kemikar, še največ pripomogel. Liebig je bil namreč prvi, ki je vkrenil poljedelstvo na ono raztezno stran, po kateri je mogoče, da zemlja, gledé svoje rodovitosti, ustreza velikim in silnim zahtevam, razplodovajočega se ljudstva.

To se vé, da imamo še zmerom pričakovati četrte premenjalne dobe, predno dospemo na pot glasovitih Kitajcev, ki so prvi, kar se tiče umnega poljedelstva, in ktera doba nam tudi gotovo ne bode izostala.

(Konec prihodnjič.)

Drevesca namenjena za pogoždevanje Krasa.

Nadzorstvo za pogoždevanje Krasa nam je izročilo prav zanimiv razkaz o sadiščih, ktera je napravilo v Gorici, Rodiku in Serminu in v kterih je do sedaj v 2 letih velikansko število drevesec odgojilo.

Ta drevesca bode po prav nizki ceni prodajala. Občinam kakor tudi revnim kmetovalcem bode c. kr. nadzorstvo drevesca brezplačno delilo, in imajo občine, kakor tudi dotični revni gospodarji podati prosbe slavnemu c. kr. nadzorništvu za pogoždevanje Krasa v Trstu.

Tu sledí razkaz drevesec:

Štev.:	Imena drevesca:	Cena za 100 drevesec:
55.018	jablan	35 do 40 sold. *)
114.364	hruška	40 do 60 "
89.870	murva	80 "
5.237	kostanj	1 gold.
13.714	oreh	1 "
87.157	črešnja	40 sold.
720	breskev	50 "
829	mandeljnovo drevo	50 "
3.752	višnja	50 "
1,313.768	akacija	15 "
10.889	beli javor	40 "
72.000	sveta smokva (Ailant)	5 "
25.175	jesen (fraxinus excelsior)	20 "
4,294.628	mali jesen (frax. ornus)	10 "
188.669	zgodnja lipa	20 "

*) Cena se ravná po starosti in velikosti drevesec.

Štev.:	Imena drevesec:	Cena za 100 drevesec:
20.884	kristov trn (Gledičija)	25 sold.
11.189	divji kostanj	40 "
117.113	melija	20 "
33.449	javor (enoletni)	20 "
484.559	brst	15 "
43931	koprivovo drevesce (Celtis australis)	50 "
1,797.868	črni bor	{ dveletni 40 "
		{ enoletni 10 "
602.618	borovcev	{ dveletni 40 "
		{ enoletni 10 "
29.250	gladki bor (Pinus strobus)	50 "
24.069	primorski bor	10 "
607.340	smreka	{ 3letne 60 "
		{ 2letne 40 "
		{ 1letne 10 "
240.951	mecesen	{ 3letni 80 "
		{ 2letni 50 "
		{ 1letni 15 "
79.911	slezov grm (Hibiscus syriacus)	3 "
12.647	tuje in ciprese	30 "

Število vseh drevesec — 10,479.293.

„Gosp. List.“

Natoroznanske stvari.

Babje leto.

Kedar pri nas od sv. Martina do sv. Katarine nastanejo lepi topli dnevi, imenuje se to vreme babje leto. —

Kako neki je to vreme prišlo do tega imena? — Nekteri mislijo zato, ker stare babice ta čas rade na solnce hodijo, — drugi, da so ti dnevi zadnji ostanki leta, o kterih se babice spominjajo, da so jim dnevi življenja že pri kraji.

Al verjetniše je, da to imé izvira iz prirodopisa (naravoslovja). Če človek toplega jesenskega dne hodi po polji, vidi, kako je zrak prepleten s tanko pajčevino. Ta pajčevina bila je nekdanj zastavica, ktere natoroznanci niso mogli rešiti. Zdaj pa je znano, da ono pajčevino snuje neka vrsta (sorta) jesenskega pajka, kteremu je po latinski imé „thomisus viaticus“ in ki na njej visoko in daleč po zraku potuje. Spustivšega se namreč s kakošne višine na svoji nitki zgrabi pajka vetrič, kterega je zmirom nekoliko v zraku, ga nese po zraku na milje daleč, med tem pa iz-za njega njegova preja ostaja. Darwin pripoveduje, da je 60 milj daleč od suhe zemlje videl na morji, kako se je na tisoče takih pajčkov na ladjo spustilo. Nemci imenujejo to pajčevino „Mariengarn“, „Marienfaden“, Francozi „Fils de la vierge“ (preja Marijina, matere božje). — Ali imamo kake pripovedke o tej pajčevini v narodu našem, ni nam znano; al brž ko ne je tudi pri nas babje leto dobilo imé od letanja one preje, ki bi se po takem pri nas smela imenovati babje leto. Tako piše zagrebški „Gosp. List“. — Nam je znano, da Slovenci te pajče niti imenujejo „babje leto“ Glej tudi Cigaletovo slovník pod besedo „Sommerfaden“.

Pravdne stvari.

Ali se prevzame poroštvo z besedami:

„dober stojim za njega“? — (§. 1346 obč. drž. zakonika in člen 281 trgov. zak.)

Po obsegu tožbe, ktero je Janez S. pod prostovoljnim namestovanjem Franceta L. zoper Petra V. za-